

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“

ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРА ПО РОМАНИСТИКА И ГЕРМАНИСТИКА

**АНОТАЦИИ НА МАТЕРИАЛИТЕ ПО ЧЛ. 65 ОТ ПРАСПУ И САМООЦЕНКА
НА ПРИНОСИТЕ**

на

гл.ас. д-р Златороса Найденова Неделчева-Белафанте

за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, обявен в ДВ

46/09.06.2017 г

към Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

област на висше образование: 2. Хуманитарни науки

професионално направление: 2.1. Филология (Френска литература)

Пловдив

юли 2017

I. СЪОТВЕТСТВИЕ С УСЛОВИЯТА ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ“ – ЧЛ. 65 ОТ ПРАСПУ

Завършила съм магистърска степен по френска филология във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ през 1988г. От януари 1996г., след успешно издържан конкурс по френска литература към Катедра по романистика (тогава Катедра по френска филология), бях назначена като асистент по френска литература. През 1999г. станах старши асистент, а от 2004г. съм главен асистент в същата катедра. През 2010г. защитих дисертационен труд на тема „Les structures narratives dans quelques romans de J.M.G. Le Clézio : *Le procès-verbal, Désert, Le chercheur d'or, Onitsha, La quarantaine*“ и ми беше присъдена образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност 05.04.06. Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия и Австралия (Френска литература).

През годините имам разработени 10 лекционни курса в 4 бакалавърски и една магистърска програми, от които в момента са актуални 8 (*Документи за учебна работа*).

Общият брой на публикациите ми е 50 (една под печат), от които за участие в конкурса представям пакет от една монография и 18 статии. Те отразяват специфичните ми интереси в областта на френската литература (19–20в.), лингвистиката на текста, наратологията и преподаването на френска литература като чуждоезична. Съавтор съм на четири учебни помагала. Участвала съм общо в 32 конференции, семинари и кръгли маси, проведени в България, Испания, Румъния и Украйна (*Документи, съобразно специфичните изисквания на ФФ*). Работите ми са цитирани в България, Испания и Румъния (*Приложение 7.1.*).

Била съм ръководител на 5 дипломни работи в бакалавърски и магистърски програми и съм рецензирала 5 (*Документи за учебна работа*).

Участвала съм в два научноизследователски проекта (*Документи за научноизследователска работа*).

Имам две специализации във Франция: през 1994г. в СIER – Севр, Париж; през 2000г. в Университет Нанси 2, под ръководството на проф. Бернар Комбет. (*Приложения 14.8 и 14.9*)

Член съм на работни комисии на ниво факултет, участвала съм в акредитация на професионално направление 2.1. Филология, както и в акредитиране на докторски програми, била съм член на комисията за оценяване на съдържанието на учебници и учебни помагала по френски език към Министерството на образованието и науката и др. Участвам в организационния екип на Паисиеви четения и съм изготвила 11

рецензии на доклади за публикуване в Научни трудове на Пловдивския университет. (Документи, съобразно специфичните изисквания на ФФ).

II. АНОТАЦИЯ НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ И САМООЦЕНКА НА ПРИНОСИТЕ

Публикациите, които представям за участие в конкурса, са писани след защитата на дисертационния ми труд и не повтарят тематиката на публикации от предишната процедура.

Представям научните трудове според хронологията на публикуването им.

Монография:

La voix narrative à la recherche de son identité : Nina Bouraoui et Marie Redonnet, Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, Пловдив, 2017, 270с. ISBN 978-619-202-256-3

Монографията, предложена за хабилитационен труд, публикувана през 2017 г. от УИ на ПУ „Паисий Хилендарски“, е резултат от изследователските ми усилия през периода 2011 – 2016г. и разглежда творчеството на две представителки на съвременната френска литература – Нина Бурауи и Мари Рьодоне.

Проблемът за идентичността е особено актуален в днешния многонационален свят с различни културни взаимодействия и влияния. Феномен, много характерен за културата и литературата на днешна Франция, свързан с дългогодишното присъствие на имигранти във френското общество. Нина Бурауи, родена през 1967г., с френско-алжирски корени, е типична представителка на поколението френски автори от 90-те години на 20в. със смесен произход, най-често от Магреб. До 2017г. има издадени 16 романа, а през 2005 получава награда Рьонодо за романа си *Mes mauvaises pensées* (Моите лоши мисли)¹.

Мари Рьодоне (истинското ѝ име е Мартин Л'Оспиталие) е родена през 1948г. Започва да пише през 1985г., както самата тя казва, твърде късно. М. Рьодоне има значително по-разнообразно творчество от Н. Бурауи в жанрово отношение – пише поезия, новели, театрални пиеси, есета. До този момент има издадени седем романа. Тя принадлежи към поколението писатели от 80-те години на 20 в., което влиза в

---

¹Романите на двете авторки не са преведени на български език, затова запазвам по-голямата част от заглавията на френски език. Когато, все пак, предлагам преводен вариант, той отразява единствено моята гледна точка.

литературата след така наречения „Нов роман“, който отрича традиционния начин на писане и общоприетите повествователни инстанции.

Актуалността на избраната тематика се обуславя от факта, че въпреки интереса на читателите във Франция и в други страни към двете писателки, Н. Бурауи и М. Рьодоне все още нямат подобаващо място в полето на литературните изследвания. Има публикации върху творчеството им, основно статии и отделни глави в по-обширни издания, които се занимават с личността и идеите на писателките, както и с някои проблеми в творчеството им: сексуалната идентичност при Бурауи, представянето на тялото при Рьодоне. В България, както споменах, не са известни преводи на двете авторки, те не са познати на българския читател. Не само това мотивира интереса ми към тях: в процеса на четене на творбите на Бурауи и Рьодоне се убедих, че проблемът за идентичността не е достатъчно проучен и може да бъде обект на още изследвания. Не е анализирана и ролята на перцепцията в конструирането на повествованието, много важна характеристика на стила на Н. Бурауи. Именно сливането на сетивните възприятия в текстовете ѝ ми дава основание да говоря за синестезия в представянето на фикционалния свят. Липсва обширно изследване върху проблема за повествователната инстанция в творбите на двете писателки. Романите им не са проучвани също така и в съпоставителен план. Без претенцията за пълна изчерпателност, с това изследване се надявам да представя още една гледна точка към творчеството и чувствителността на двете авторки.

Макар че се фокусирам върху творбите на две представителки на нежния пол, целта ми не е да ги разглеждам през призмата на феминизма или в духа на джендър изследванията. Нямам амбиция да проблематизирам различията между женския и мъжкия почерк, за да очертая спецификата на литературата, създадена от жени. Предмет на вниманието ми е тематиката, която авторките разглеждат – личностното търсене, разрушаването и реконструкцията на Аз-а, паметта, интроспекцията, наследството, минавайки, неизбежно, през женската сетивност. Проследявам също как се конструира наративната идентичност на разказвача, как се проявява идентификацията и оразличаването между разказващия и разказвания Аз, как различният вид повествование – ретроспективно, симултанно, авторефлексивно – представя фикционалния свят.

Въпреки приликите на ниво тематика, Н. Бурауи и М. Рьодоне разглеждат по различен начин проблема за паметта и наследството (лично, културно). Повествователната инстанция в творбите им е конструирана по различен начин и това обяснява интереса ми към сравнение и анализ на романите им.

В уводната част на труда е направен кратък преглед на някои основни схващания за повествователната инстанция и е мотивиран избора на романи с първолично повествование, а именно: първоличното повествование е субективно,

разкрива личността на разказвача, със силен емоционален заряд, който в текста се проявява чрез присъствието на различни видове модалност. Анализът на романите от корпуса минава също през подробно изследване на перцепцията и подчертава елементите, които имат значение за рецепцията и интерпретацията на текста.

Тъй като творбите на Н. Бурауи (в някаква степен и тези на М. Рьодоне) са автофикционални, разглеждам накратко историята и еволюцията на термина „автофикция“, предложен през 1977г. от С. Дубровски, който се налага в литературната критика във Франция, особено през 90-те години на 20в., във връзка с масовото навлизане на литературната сцена на т.н. „*écrits personnels*“.

Корпус на изследването: в анализа са включени седем романа на Н. Бурауи и пет романа на М. Рьодоне, които са достатъчно представителни за двете авторки. Основен критерий при техния избор бе първоличното повествование и проблемът за идентичността на разказваческия глас. Детайлният анализ на романите разкрива тяхната вътрешна динамика и кохерентност. Творбите от корпуса позволяват да бъдат изследвани и от гледна точка на тяхната рецепция, което за мен представлява особен интерес. Анализът обяснява в голяма степен образа и идентичността на повествователната инстанция и чувствителността на двете авторки. При изясняване на проблемите на автофикцията, като разновидност на съвременния роман, съм използвала някои концепции на Дубровски (1977), Гаспарини (2008), Грел (2009) и Льокарм (2004). Приложила съм постановки на Цв. Тодоров (1989), Билъри и Хацфелд (2010), Грузински (1999), Моазан (2004) при анализа на идентичността и интеркултурните взаимодействия, както и на Ларонд (1993), при представяне на проблемите на литературата на Магреб и влиянието ѝ върху Н. Бурауи. За изясняване на някои психологически аспекти на идентичността съм се позовала на Лафонд (2007), Рикьор (1990), Фройд (1916, 1925). В трета глава, при анализа на перцепцията като поглед към света в романите на Бурауи, съм използвала като концептуална рамка някои схващания от феноменологията на Сартр (1940, 1943, 1964), Мерло-Понти (1964), Башлар (1949, 1957, 1963); Бергсон (1975) за перцептивното възприемане на реалността и ролята на усещанията; Гудман (1998) и Старобински (1999) за основната роля в този процес на омото и погледа.

Изследването е организирано в четири глави. Първата, най-общо, ситуира двете авторки в съвременната панорама на френската литература и прави кратка характеристика на основните тенденции, които са свързани с творчеството на Н. Бурауи и М. Рьодоне, а именно: развитието на наративния жанр след Новия Роман, т.е. след 80-те години на 20в.; постмодернизмът и френската литература. Спирам се накратко на т.н. „*littérature beur*“, предвид факта, че някои критици включват Н. Бурауи в този тип литература. Разгледани са и основните термини, с които се назовава процеса на влияние на различните реалности (родна страна и приемаща страна), като хибридна

литература, мигрантска литература, както и на проблема за идентичността и проявленията ѝ като принадлежност към дадена група – етнос, националност, култура. Анализирам и въпроса за асимилацията, която преживява всеки, който влиза в непознато общество, както и пътя, който трябва да извърви, защото в откриването на Другия чужденецът често се сблъсква с ценности, традиции и поведение, които не разбира. В много случаи приемащото общество се превръща в място за конфронтация с Другия.

Втора глава „Липсващата идентичност“ (*L'identité manquante*) разглежда проблема за трудната, почти невъзможна идентификация на автофикционалния повествователен глас на Н. Бурауи между две националности (френска и алжирска), две сексуалности, две личностни състояния – детство/юношество и старост. В тази глава, повлияна от психоанализата, се спирам на едни от най-искрените и авторефлексивни текстове на Н. Бурауи – *Garçon manqué, Mes mauvaises pensées, Poupée Bella, Avant les hommes, L'Age blessé, Appelez-moi par mon prénom*. Особено внимание в този процес отделям на раздвояването и колебанието на повествователя.

Трета глава разглежда „другото“ лице на повествователната инстанция – сетивното възприемане на света. Тук изграждам концепцията си за т.н. *повествовател – поглед* и фокусирам вниманието си върху *повествованието – перцепция*, основано на сетивното възприемане на реалността, което оказва особено голямо влияние върху рецепцията. Вербалното изразяване на сетивността у Бурауи ми даде идеята да проблематизирам връзката между повествование и перцепция, два концепта, идващи от различни области на познанието, както и да изразя тезата, която доказвам в процеса на анализ, че в голяма част от романите на Бурауи перцепцията „изгражда“ повествованието. В отделна подглава изследвам присъствието на цветовете в творбите на Н. Бурауи, ролята им в представянето на фикционалния свят и „визуализацията“ на повествованието.

Четвърта глава е посветена изцяло на творчествово на М. Рьодоне и схващането ѝ за личностното търсене, по-скоро за липсата на идентичност, за унификацията в съвременното общество, за образа на жената – предмет на консумация.

В процеса на анализ стана ясно, че пред нас са два почерка, които по различен начин рисуват женското тяло. Н. Бурауи е с изострена сетивност, много емоционална в описанията, които винаги са „цветни“ и „релефни“, сякаш могат да бъдат докоснати. Много често в творбите си тя представя еманципацията на тялото, осъзнаването на собствената женственост и сексуалност. М. Рьодоне показва по-скоро жената като обект на мъжкото желание, което е свързано с проблема за проституцията, с платената експлоатация на женското тяло.

Паметта, една от привилегированите теми в автофикционалните творби, се опитва да реконструира личните спомени. Това доближава, по специфичен начин, този

тип романи до читателя, който се чувства въввлечен в личния свят на автора. Н. Бурауи отделя голямо място в романите си на проблема за паметта, като белег на идентичност – семейна, етническа и културна. Субективната памет у Н. Бурауи, както при Пруст, прави усилия да победи времето чрез перцепцията и спомена. Проблемът за наследството е представен по различен начин при М. Рьодоне: тя разглежда по-скоро липсата на наследство, не-идентичността, свързана с отсъствието на памет и кризата на личността.

Библиографията в края на монографията включва 152 цитирани заглавия. Предложила съм и пълна библиография на двете авторки.

Приносни моменти в изследването:

Монографията предлага самостоятелно изследване върху романите на Н. Бурауи и М. Рьодоне, две представителни фигури за съвременната френска литература. Направен е обстоен анализ, с елементи на сравнение, на творбите от корпуса. Очертани са някои общи особености, както и някои от специфичните им характеристики. По този начин е направен опит да се изгради парадигма на повествователната схема у двете авторки. Направен е опит за типологизация на разказваческата инстанция и ролята на повествователя като организатор на текста и като посредник между текста и читателя. Амбивалентната идентичност на персонажа се проявява на ниво повествование: раздвояването на наративната инстанция, характерно за романите на Н. Бурауи, е отражение на психологическото раздвояване на протагониста-повествовател. Това, още веднъж, подчертава ролята на повествователния глас в изграждането на семантиката и символиката на текста.

Анализирана е субективността на изказването и ролята на модалността. Проследявам една устойчива характеристика в романите на М. Рьодоне – епистемологичният статус на първоличния повествовател е силно нарушен. Много са примерите в текста, които доказват, че героинята-разказвач проявява съмнение и несигурност по отношение на другите персонажи и действията им. Езиковият израз на това колебание е присъствието на т.н. епистемична модалност, изразена чрез наречия от типа на „вероятно, може би, сякаш“ и др. Оттук и впечатлението, че в по-голямата част от романите на Рьодоне повествователят се държи като външен наблюдател, който регистрира жестовете и действията на персонажите, без да ги коментира.

Спирам се и на проблема за изграждането на гледната точка, който е особено интересен в романите на М. Рьодоне и има значение за цялостното възприемане на творбите. Опитвам да очертая типологията в изграждането на тази инстанция, ефектите на дисонанс, който бележи отношението повествовател-персонаж, и който подхранва идеята за почерк на колебанието и несигурността. Разглеждам и преминаването на гледните точки една в друга в романите на Бурауи.

Изследвана е ролята на перцепцията за свързаността на повествованието, както и на сетивния опит, който компенсира слабата наративна кохерентност в романите на Бурауи като обяснение на съзercателния характер на повествователя-персонаж.

Цитирана литература:

- Gasparini, Philippe, *Autofiction. Une aventure du langage*, Paris, Editions du Seuil, 2008.
- Grell, Isabelle, « Amélie Nothomb, Calixthe Beyala et Nina Bouraoui. L'aventure du genre littéraire de l'autofiction: de la théorie doubrovskienne à la littérature féminine du XXIème siècle », 2009, <<http://www.autofiction.org/index.php?post/2009/02/02/Amelie-Nothomb-Calixthe-Beyala-et-Nina-Bouraoui>>
- Bachelard, Gaston, *La psychanalyse du feu*, Paris : Éditions Gallimard, 1992, 192 pp. Collection : Folio/Essais. Première édition: 1949, Gallimard.
- Bachelard, Gaston, *Poétique de l'espace*, Paris: Les Presses universitaires de France, 3e édition, 1961, 215 pp. Première édition, 1957. Collection : Bibliothèque de philosophie contemporaine.
- Bachelard, Gaston, *L'eau et les rêves*, Paris, éd. J. Corti, 1963.
- Bergson, Henri « La perception du changement », *La pensée et le mouvant* (1934), PUF, 1975.
- Billerey, Vincent, Hatzfeld, Hélène, *Repères pour un dialogue interculturel*, Ministère de la Culture et de la Communication, juillet, 2010,
- Freud, Sigmund, *Introduction à la psychanalyse: 3e partie* (1916), Un document produit en version numérique par Gemma Paquet, Site web: <http://www.uqac.quebec.ca/zone30/Classiques_des_sciences_sociales/index.html>
- Freud, Sigmund, *Ma vie et la psychanalyse*, (1925) Un document produit en version numérique par Jean-Marie Tremblay, Site web: <http://www.uqac.quebec.ca/zone30/Classiques_des_sciences_sociales/index.htm>
- Goodman, Nelson *Langages de l'Art*, ed. Jacqueline Chambon, 1998.
- Gruzinski, Serge, *La pensée métisse*, Paris, Fayard, 1999.
- Lafond, Diane, *L'estime de soi : la perspective de William James (1842-1910)*, 2007, <<http://www.naturavox.fr/sante/L-estime-de-soi-la-perspective-de-William-James-1842-1910>>
- Laronde, Michel, *Autour du roman beur. Immigration et Identité*, Paris, l'Harmattan, 1993.
- Moisant, Clément « L'écriture de l'exil dans les œuvres des écrivains migrants du Québec. De la dualité à l'expression d'identité plurielle » in *Le français dans le monde*, juillet 2004, p. 92-103.
- Merleau-Ponty, *Le visible et l'invisible*, Paris, Gallimard, 1964.
- Ricœur, Paul, *Soi-même comme un autre*, Paris, Seuil, 1990.
- Sartre, Jean-Paul, *L'imaginaire. Psychologie phénoménologique de l'imagination*, Paris,

Gallimard, 1940.

Sartre, Jean-Paul, *L'être et le néant. Essai d'ontologie phénoménologique*, Paris, Gallimard, 1943.

Sartre, Jean-Paul, « Les Peintures de Giacometti » in *Situations IV*, Gallimard, coll *Blanche*, 1964.

Starobinski, Jean *L'œil vivant*, Gallimard, 1999 (1961 pour la première édition).

Todorov, Tzvetan, *Nous et les autres*, Editions du Seuil, 1989.

Статии по темата на хабилитационния труд

1. „Le problème de l'identité personnelle et culturelle dans *Garçon manqué* de Nina Bouraoui“ – в „Романската филология в съвременното образователно пространство“, сборник с материали от Международна научно-практическа конференция на младите учени организирана от Министерството на науката и образованието на Украйна и Педагогически институт за чужди езици в Горливка, Украйна, Вид-во ГДППМ, 2011г., с.155 – 156.

Публикуваното разширено резюме на доклада „Le problème de l'identité personnelle et culturelle dans *Garçon manqué* de Nina Bouraoui“ разглежда проблема за личностната и културна идентичност в романа на Н. Бурауи през призмата на наложилите се във френското литературно пространство термин „métissage“. Познавайки се на основополагащия труд на Серж Грузински *La pensée métisse*, разглеждам идентичността в романа (а и на самата авторка) като биологичен „метисаж“ (смесване на два различни етноса), като културен „метисаж“ (наславяване на култури и традиции) и като езиков „метисаж“ (практика на два езика).

2. „*Garçon manqué* ou l'impossible identification de Nina Bouraoui“, в Научни трудове на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Филологически факултет, том 49, кн. 1, сб. Б, 2011, с. 469 – 475.

Статията, написана на френски език, е логически свързана с предишната и разглежда в детайли проблема за трудното и болезнено търсене на личностната идентичност в романа на Н. Бурауи. Това е първата творба на авторката, в която тя засяга аргументи от личния си живот, и която може да бъде дефинирана като автофикция. В първата част на статията анализирам детството и юношеството на повествователката Нина, „разделено“ между две географски пространства – Франция и

Алжир, както и трудната дефиниция на понятието „родина“ в контекста на принадлежност към две държави и две културни наследства. Втората част на статията разглежда проблема за езика като елемент на културна и национална принадлежност. Анализирам сложното отношение на авторката към арабския език, в случая бащин език, който тя приема като средство за комуникация и път към Другия, но и като сближаване на двете ѝ идентичности – френска и алжирска.

3. „La perception comme narration dans *La voyeuse interdite* de Nina Bouraoui“, в Научни трудове на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, том 50, кн. 1, сб. Г, 2012, с. 339 – 350.

Статията разглежда ролята на перцепцията като елемент от повествованието в първия роман на Н. Бурауи, построен върху сетивното възприемане на реалността от страна на главната героиня, която е и разказвач. Перцепцията е основният ѝ източник на информация. Лишена от възможността да се изразява вербално, героинята се потапя в света на възприятията, които се превръщат в единствената ѝ връзка със света. Текстът е маркиран от присъствието на повествовател-фокализатор, който изгражда своята гледна точка, в най-голяма степен, чрез визуални възприятия. Доколкото ми е известно, творбите на авторката не са изследвани от тази гледна точка, в което се състои и приносният момент на публикацията.

4. „La narratrice-énigme dans *Splendid Hôtel* de Marie Redonnet“, в Научни трудове на Съюза на учените в България, Пловдив, Серия В. Техника и технологии, естествени и хуманитарни науки, т. X, Пловдив, 2013, с. 352 – 355.

Статията изследва енигматичния Аз-разказвач в първия роман на М. Рьодоне *Splendid Hôtel* (1986). Главната героиня, която е и повествовател, е без име, без идентичност. Анализирам в каква степен тя притежава характеристиките на първоличен повествовател и в каква степен се отдалечава от тях: несигурност и колебание в представянето на фикционалния свят и другите персонажи, липсата на пряка реч, отсъствието на оценъчна модалност. Отбелязвам, че въпреки еманципацията от техниките на Новия роман, в тази творба все още личи техният отзвук: въздържаност и обективност, дистанциран и анонимен разказвачески глас. Изчистеният и минималистичен стил, липсата на емоция, доближават творбата на Рьодоне до т.н. „бял почерк“, термин с който Барт през 1953г. назовава безпристрастния език на А. Камю.

5. „La quête identitaire dans le roman de N. Bouraoui *Avant les hommes*“, Материали от Международна научно-практическа конференция на младите учени „Романската филология в съвременното образователно пространство“, организирана от Министерството на науката и образованието на Украйна и Педагогически институт за чужди езици в Горливка, Украйна, 2013г., Вид-во ГПМ ДВНЗ ДДПУ, с. 103 – 104.

Разширеното резюме на едноименния доклад разглежда проблема за трудното изграждане на идентичността на юношата в съвременното общество, като резултат от сложните и проблемни отношения с майката и нестабилните семейни връзки. Тези фактори са в основата на личностната криза на главния герой и бележат прехода от юношеството към света на възрастните.

6. „La voix narrative au féminin: *Rose Mélie Rose* de Marie Redonnet“ – в Научни трудове на ПУ „П. Хилендарски“, Филологически факултет, том 51, кн. 1, сб. В, 2013, с. 216 – 230.

В тази статия правя анализ на романа на М. Рьодоне *Rose Mélie Rose* (1987) в три направления: не-идентичността на героинята Мели, символиката на текста и повествователните особености на разказваческата инстанция. Главната героиня-повествовател, както в останалите романи на авторката, е лишена от идентичност, от семейна памет, но за разлика от героинята в *Splendid Hôtel*, притежава собствено име и възраст. В този текст разглеждам отново липсата на оценъчна модалност, както и нарушения епистемологичен статус на разказвача – колебанието и несигурността при представянето на събитията и другите персонажи – резултат от крехката възраст на героинята и липсата на опит. Спирам се и на проблема за представянето на колективната памет, като опит за запазване на културното наследство и противопоставяне на настоящето, силно повлияно от „американизацията“ на европейското общество. В последната част на статията маркирам някои наратологични особености на повествователната инстанция: липсата на пряка реч и ефекта на дисонас в отношението разказвач-персонаж; разказвачът като „говорител“ на автора; гледната точка, която се ограничава до коментар и описание на събитията и героите. Особено внимание отделям на псевдо-едновременния характер на повествованието, който има важна роля при изграждането на текста и неговия символизъм.

7. „La couleur comme représentation du monde fictionnel dans *La voyeuse interdite* de Nina Bouraoui“, in *Crossing boundaries in culture and communication*, volume 4, № 1, 2013, Университетско издателство, Румънско-американски университет, Букурещ, с.110 – 123.

Статията проследява един неизследван проблем в творчеството на Н. Бурауи, в което се състои и приносният ѝ характер, а именно, ролята на цветовете в представянето на фикционалния свят и персонажите. Разглеждам въпроса в различните му измерения: контрастът светло/тъмно; езиковият израз на най-често присъстващите цветове в текста – жълто, златисто, червено и техният символизъм. Спирам се и на социалната и културна роля на цвета като идентичност и принадлежност към определена територия и общество, в случая на Н. Бурауи, Магреб и в частност, Алжир. В тази връзка, разглеждам и ролята на цветовете по отношение на рецепцията, защото читателят възприема текста през погледа на героинята-разказвач и нейната сетивност.

8. „*Appelez-moi par mon prénom* de N. Bouraoui – une déclaration d’amour au lecteur ?“, в Научни трудове на ПУ „П. Хилендарски“, Филологически факултет, том 52, кн. 1, сб. Б, 2014, с. 109 – 121.

Публикацията разглежда проблема за творческия процес, ролята на книгата и статута на писателя, както и връзката писател-читател. Този роман на Н. Бурауи проследява раждането и еволюцията на една страст, приключението на една писателка, която в процеса на търсене на своята идентичност, открива у себе си влюбената жена. Статията прави анализ на няколко дихотомии, които структурират текста и осигуряват неговата кохерентност: писател-читател; писател-жена; творчески процес-любов. Този роман на Н. Бурауи може да бъде дефиниран като любовно обяснение към читателя, в него авторката проследява как писателят може да се срещне със *своя* читател и да го обикне.

9. „L’adolescence entre la quête identitaire et l’amour maternel“ – във „В началото бе словото“, сборник в чест на проф. дфн Мария Китова-Василева, д.н. Издателство на Нов български университет, София, 2015, с. 431 – 440.

Тази статия е посветена на проблема за юношеството, като особен период в развитието на младия човек, когато най-осезателно се проявява личностното търсене и нуждата на младия човек да се опознае. Това е една от творбите на Н. Бурауи, които са най-силно повлияни от интереса ѝ към психоанализата. Изследвам главния герой в три направления: а) юношеството като усещане за самота, причинено от честото отсъствие

на майката и негативното влияние на този факт върху личността на подрастващия; б) юношеството като страдание, породено от болезненото преживяване на личностните и физически промени, търсенето на смисъла на живота и т.н.; в) юношеството като личностна идентификация и ролята на двойника в този процес. В този кратък текст Н. Бурауи още веднъж доказва таланта си в представянето на човешката душевност.

10. „*Mes mauvaises pensées* de N. Bouraoui – la confession d’une déracinée“, в Научни трудове на ПУ „Паисий Хилендарски“, том 53, кн. 1, сб. Б, 2015, с. 226 – 238.

Това е един от най-искрените и авторефлексивни текстове, „романът-изповед“ на Н. Бурауи, в който тя разкрива най-личните си разсъждения. В този роман, подобно на *Appelez-moi par mon prénom* (Наричайте ме със собственото ми име), присъстват много размисли на авторката за статута на писателя, за ролята на писането, авторефлексии, които читателят превръща в разсъждения върху проблемите на творческия процес, върху търсенето на собствената идентичност. В статията изследвам самоанализа на разказваческия глас като етап от личностната идентификация, като път към Аз-а. Написан под формата на монолог, романът е представен като сеанс между пациент и психоаналитик, което слага своя отпечатък върху формата – преобладава паратакисът като синтактична конструкция на текста, в който доминира емоцията. В езиково отношение, това се проявява чрез присъствието на оценъчна модалност, а стилът се доближава до устното изразяне. Разглеждам също присъствието и ролята на майката и детството, тясно свързани с психоаналитичното измерение на творбата.

11. „*Silsie – l’histoire d’un adieu*“ – в Годишник на департамент „Романистика и германистика“ – Том 2, София, Нов български университет, ISSN 1313-7875.
<http://ebox.nbu.bg/rng16/pdf/nedelchevaz.pdf>

Статията прави анализ на характеристиките на персонажа-повествовател, конструиран в духа на героите на М. Ръодоне – без семейство и без наследство, в конкретния и в преносния смисъл на думата. Спирам се на критиката на авторката на „американизацията“ на европейското общество, изразена чрез дихотомията Стар свят/Нов свят, влиянието на американския начин на живот и „американската мечта“, конкретизирана чрез масовото опътуване към Новия континент (символ на Америка). Разглеждам творбата като „роман на разрушението“, внушение, постигнато чрез картината на потъващия кораб Провиданс, свързващ стария и новия континент, което напомня потъването на Титаник, най-големият символ на надеждата, но и най-голямата катастрофа, която светът познава. Текстът представлява сбогуване с миналото, но и

осъзнаване на собствената идентичност, което означава край на страховете и съмненията.

12. „*Candy Story - ou l’histoire de la naissance d’un roman*“, Международна научна конференция Паисиеви четения, 10 – 11 ноември, 2016г. ПУ „П. Хилендарски“ (под печат).

Тази статия проследява характеристиките на най-сложния в структурно отношение роман на М. Рьодоне, включен в корпуса на изследването. Това е и най-авторорефлексивният текст на писателката (доколкото при Рьодоне може да се говори за автофикция). В статията маркирам някои от най-важните особености на романа:

- нарушаване на линейния характер на повествованието и игра с времето;
- връщане отново към проблема за „американизацията“ чрез темата за киното и употребата на имена и думи от английски произход;
- присъствието на проблема за старостта и наследството, който минава през идеята за раздвоението (отбелязвам приликата с текстовете на Бурауи);
- представянето на творческия процес и раждането на литературната творба.

Спирам се на още един проблем – общ за Рьодоне и Бурауи – воайорството, като поглед към Другия и навлизане в неговото лично пространство. Разглеждам и елементите на полицейска интрига в романа, както и ироничния поглед на авторката към този тип творби.

Други публикации

1. „L’analyse du texte littéraire dans l’enseignement de la littérature française comme étrangère“ в „Актуални тенденции в преподаването на хуманитарни науки в средното и висшето образование“ /Сборник с материали от Международна научна конференция/, Министерство на образованието, науката, младежта и спорта на Украйна, Държавен педагогически университет за чужди езици – Горливка, 2011, с.197 – 202.

Статията, написана на френски език, разглежда проблема за ролята и мястото на литературния анализ в преподаването на френска литература като чуждоезична и е резултат от дългогодишния ми опит в тази област. Преподаването на чуждоезична литература, на съответния език, има две основни функции:

- социокултурна – запознава с културната реалност, традиции и менталитет на страната, чийто език се изучава;

- познавателна – като средство за изучаване на чуждия език и като литературна рецепция.

Статията проследява целта и трудностите, които поставя преподаването на френска литература, на френски език, в български контекст. В методологическо отношение споделям предпочитанията си към лингвистичния и наратологичен анализ, което обосновавам във втората част на публикацията, без да подценявам необходимостта и ползата да се познават и други методологии за анализ на литературен текст.

2. „Le texte littéraire et son rôle socioculturel dans l'enseignement de la littérature française comme littérature étrangère“ // Творчі підходи та методи у викладанні іноземних мов: матеріали III Міжнародного науково-практичного семінару (26 – 27 май 2011 г.) – Україна, Бердянськ: Видавець Ткачук О. В., 2011. – С. 156 – 159.

Тази статия, написана също на френски език, е логическо продължение на предишната и разглежда социокултурната роля на литературния текст в преподаването на френска литература като чуждоезична. Разглеждам литературата на френски език като извор на знания за френското общество и култура, както и като средство за комуникация с Другия, проблем, особено актуален в наши дни, важен също така и в подготовката на студентите като бъдещи преподаватели по френски език и литература. Разглеждам литературния текст и като средство за формиране на естетически вкус у младия читател, като културен обмен и рефлексия върху ролята на чуждоезичната литература в съответния социален контекст и мястото на литературния текст в преподаването на френски език като чужд.

Смятам, че тези публикации са актуални поради факта, че у нас липсва разработена цялостна методология за преподаване на чуждоезична литература, което, в дидактическо отношение, е твърде различно от преподаването на българска литература на майчин език.

3. „Ж.М.Г. Льо Клезіо – нобелистът номад, писателят неподлежащ на класификации“, в *Нобеловата награда за литература – мост между културите*, сборник с материали от Международна конференция 1–3 декември 2011г., Велико Търново, издателство „ИВИС“, 2013г., с. 279 – 287.

Статията представлява обзорен преглед на творчеството и семейната история на Ж.М.Г. Льо Клезіо, носител на Нобелова награда за литература през 2008г., който

остава обаче непознат за българския читател, въпреки няколкото преведени произведения. В тази публикация се спирам на по-малко познати и недостатъчно изследвани черти на романите му, както и на влияния върху първите му творби, които, в много голяма степен, очертават развитието на цялостното му творчество.

4. „Le discours littéraire en classe de langue (quelques réflexions sur une analyse didactique de l’incipit de *Candy Story* de M. Redonnet)“, в сборник с материали от III Международна научна конференция „Актуални тенденции в преподаването на хуманитарни науки в средното и висшето образование: език, литература, история“, сб. 2, 2013, Горливка, Украйна, Вид-во ГПМ ДВНЗ ДДПУ, с. 19 – 24.

Статията на френски език отново се връща към проблема, който представлява особен интерес за мен, а именно ролята на литературния дискурс в преподаването на чужд език. Използвам като база класификацията на Албер и Сушон за трите модела на литературна комуникация:

а) насочен към личността на автора, първият модел набляга върху естетическите, културни и морални ценности в текста и може да бъде интересен от гледна точка на интеркултурната комуникация на по-напреднало ниво на преподаване на чуждия език;

б) вторият модел е съсредоточен върху текста. Днес съвременната наука за наратива дава много възможности за текстуален анализ, които могат да бъдат адаптирани в преподаването на чуждоезична литература;

в) третият модел е съсредоточен върху рецепцията, която поставя в центъра читателя, като важен елемент в комуникацията автор-текст-реципиент.

В рамките на преподаването използването на тези модели е много плодотворно за разбирането на чуждоезичния текст не само като езиков факт, но и като естетическа и интеркултурна реалност – важен елемент от целите на съвременното преподаване на чужд език. Моите разсъждения в статията се концентрират върху ролята на втория и третия модел от триадата. Спирам се на различните етапи в рецепцията на чуждоезичния текст – 1) дешифриране на смисъла, т.е. езиковата страна на възприемането; 2) по-задълбочен прочит на текста като структура, логическа свързаност, идеи; 3) дидактическата работа може да отиде още по-далеч – откриване на социо-културни маркери, даващи информация за съвременното френско общество, които могат да станат отправна точка за сравнение с родното общество и национална култура.

5. „Le discours littéraire dans l’enseignement du français langue étrangère“, в Сборник с доклади от кръгла маса „Езиковото обучение днес – защо, за кого и как“, Издателство „Наука и икономика“, Икономически университет – Варна, 2013, с. 163 – 170.

Тази статията отново почива на интереса ми към ролята на литературния текст в чуждоезиковото обучение, към преподаването на френска литература като чуждоезична и може да бъде разгледана като продължение и допълнение на другите ми публикации в тази област. Спирам се на някои особености и трудности, които поставя преподаването на литература на чужд език, но и на ползите като езикова практика. Разглеждам как обучението по френски език може да използва възможностите на литературния текст и как, от своя страна, текстът може да мотивира изучаването на чуждия език и интереса към чуждата културна реалност.

6. „Френският език за делово общуване като действащ учебен модел – нужди и компетентности“ в *Университетът среща бизнеса: филологии на кръстопът*, сборник, Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, Пловдив, 2015, с. 63 – 66.

Тази статия е плод на участието ми в проекта на Филологически факултет „Пазарно ориентирани модули в хуманитарните професионални направления“ и представя модулите, разработени в рамките на курса „Френският език за делово общуване“, етапите и трудностите, през които мина създаването му.

Пловдив
25.07.2017г.

Изготвил:.....
/гл. ас. д-р Златороса Неделчева-Белафанте/